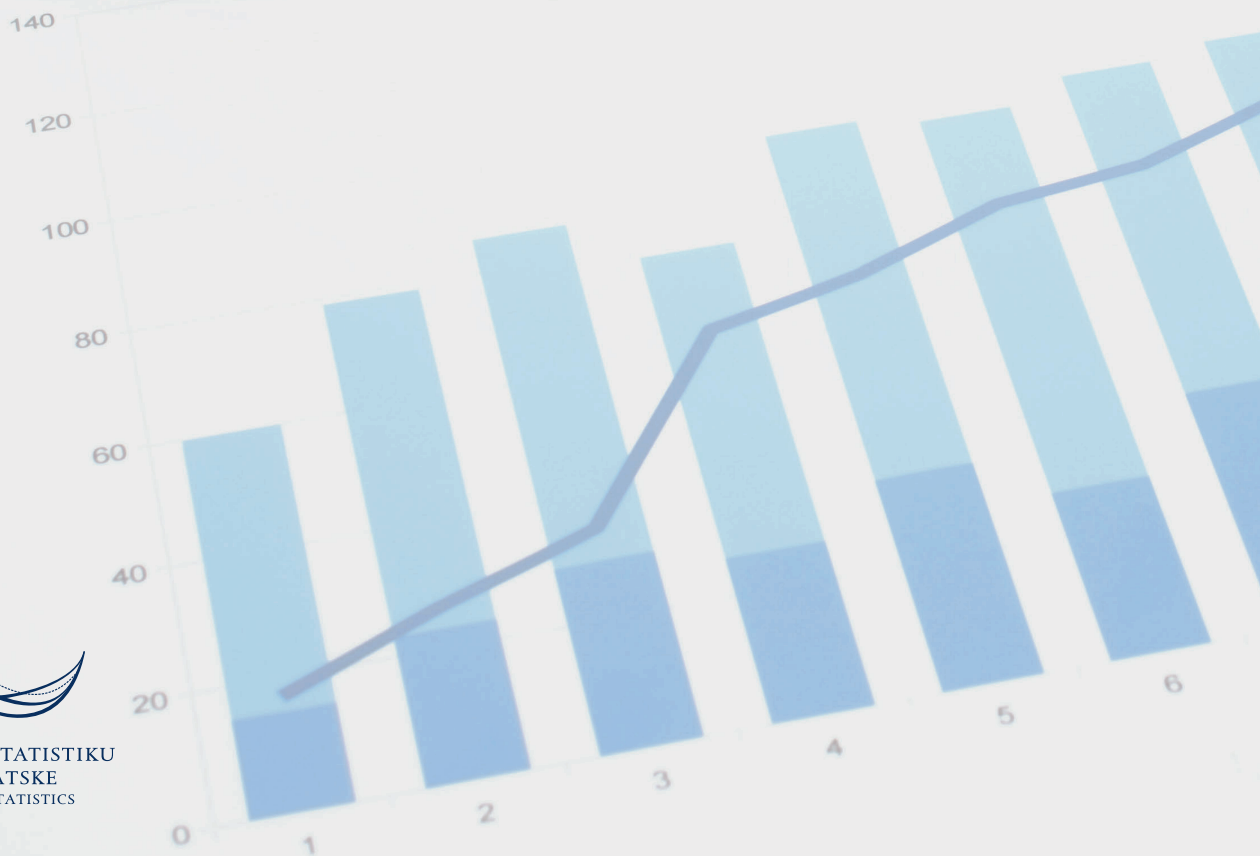
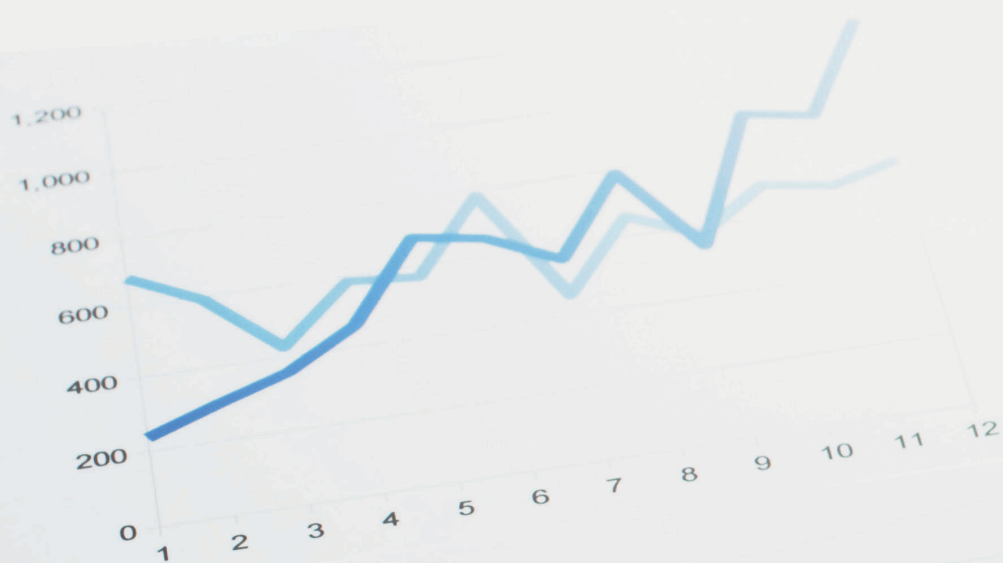

OPĆA REVIZIJSKA POLITIKA DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU svibanj 2021.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OSNOVE REVIZIJSKE POLITIKE	4
3. DEFINICIJA I SVRHA REVIDIRANJA STATISTIČKIH PODATAKA	5
4. OSNOVNA OBILJEŽJA REVIZIJSKE POLITIKE DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU	6
5. VRSTE REVIZIJA	7
5.1. Planirane revizije podataka	7
Redovite revizije	7
Velike revizije	8
5.2. Neplanirane revizije podataka	8
6. REVIZIJSKA POLITIKA POJEDINIH STATISTIČKIH PODRUČJA	9
7. INFORMIRANJE JAVNOSTI	9

1. UVOD

Službeni statistički podaci moraju biti kvalitetni i zadovoljavati potrebe korisnika. S obzirom na to da korisnici vrlo često traže najnovije podatke, ali također zahtijevaju da oni budu točni i pouzdani, statistički uredi vrlo često moraju pomiriti ta dva načela kvalitete – pravodobnost i točnost statističkih podataka. S jedne strane važno je da se korisnicima osiguraju pravodobni podaci u što je moguće kraćim rokovima, dok s druge strane privremeni podaci, koji se uslijed toga objavljuju, poslije mogu biti zamijenjeni novijim i kvalitetnijim podacima. Kako bi uskladili potrebe za pravodobnošću i točnošću podataka, zaposlenici Državnog zavoda za statistiku kontinuirano ulažu goleme napore i mnogo vremena te prema potrebi revidiraju već objavljene podatke.

Opća revizijska politika Državnog zavoda za statistiku, koja se odnosi na sva statistička područja, na transparentan i sveobuhvatan način opisuje postupke revizije kojima se dodatno unaprjeđuje točnost i pouzdanost podataka te povećava povjerenje u službenu statistiku. Stoga je sveobuhvatna revizijska politika važan element u komunikaciji s korisnicima statističkih podataka.

2. OSNOVE REVIZIJSKE POLITIKE

Opća revizijska politika Državnog zavoda za statistiku temelji se na sljedećim dokumentima:

- Kodeksu prakse europske statistike
- Zajedničkom okviru kvalitete Europskoga statističkog sustava
- ESS-ovu priručniku o revizijskoj politici za glavne europske ekonomske indikatore.

Kodeks prakse europske statistike obuhvaća načela koja su izravno povezana s revizijom podataka, a to su: načelo 6. Nepristranost i objektivnost, načelo 8. Prikladni statistički postupci i načelo 12. Točnost i pouzdanost. Pri tome treba posebno istaknuti sljedeće pokazatelje:

- Unaprijed se najavljuju veće revizije i metodološke promjene (pokazatelj 6.6.)
- Revizije slijede standardne, dobro utemeljene i transparentne postupke (pokazatelj 8.5.)
- Revizije se redovito analiziraju radi poboljšanja izvora podataka, statističkih procesa i rezultata (pokazatelj 12.3.).

Zajednički okvir kvalitete Europskoga statističkog sustava i ESS-ov priručnik o revizijskoj politici za glavne europske ekonomske indikatore detaljno opisuju glavne smjernice na kojima se temelji revidiranje podataka.

3. DEFINICIJA I SVRHA REVIDIRANJA STATISTIČKIH PODATAKA

Revizija podataka jest aktivnost koju provodi ovlašteni nositelj službene statistike radi izmjene ranije objavljenih podataka koji su već dostupni korisnicima.

Svrha revizije statističkih podataka jest pružiti korisnicima kvalitetne i točne statističke podatke.

Jedan od sastavnih dijelova procesa proizvodnje i diseminacije statističkih podataka jest i revizija objavljenih statističkih podataka. Važno je istaknuti da se svaka izmjena objavljenih podataka može smatrati revizijom, osim ispravaka objavljenih podataka prouzročenih tehničkim pogreškama, pogreškama pri izračunu, jezičnim i ostalim sličnim pogreškama.

Revidiranje podataka provodi se zbog uključivanja novih informacija i podataka koji nisu mogli biti korišteni pri izradi i objavljivanju rezultata službene statistike, bez obzira na to je li riječ o potpuno novim podacima ili prethodno dostavljenim, već obrađenim i objavljenim podacima, promjenama klasifikacija, definicija, metodologija itd. U većini slučajeva revizije je moguće planirati. No katkad događaji koji se ne mogu unaprijed predvidjeti, mogu utjecati na potrebu provođenja neplanirane revizije.

Ispravci objavljenih podataka prouzročeni tehničkim pogreškama, pogreškama pri izračunu, jezičnim i ostalim sličnim pogreškama nisu predmet Revizijske politike Državnog zavoda za statistiku. Pri diseminaciji promjena već objavljenih statističkih podataka potrebno je jasno naznačiti radi li se o ispravljenim podacima (zbog tehničkih pogrešaka i pogrešaka pri izračunu) ili o revidiranim podacima.

Kako bi se osigurala transparentnost i dostupnost podataka, Državni zavod za statistiku nakon objavljivanja revidiranih podataka, u medijima objavljivanja na kojima je to moguće, korisnicima omogućuje uvid i u ranije objavljene (izvorne) podatke.

4. OSNOVNA OBILJEŽJA REVIZIJSKE POLITIKE DRŽAVNOG ZAVODA ZA STATISTIKU

Revizijska politika Državnog zavoda za statistiku temelji se na načelima Kodeksa prakse europske statistike.

Opća revizijska politika, koja se odnosi na sva statistička područja Državnog zavoda za statistiku, treba poslužiti kao referentni okvir za razradu revizijskih politika koje se primjenjuju na određena statistička područja. Takve revizijske politike pojedinih statističkih područja mogu sadržavati posebne odredbe ili detaljnije razraditi okvirne uvjete i specifične potrebe korisnika povezane s pojedinačnim skupovima ili serijama podataka određenih statističkih područja.

Opća revizijska politika opisuje postupke revidiranja na transparentan i razumljiv način kako bi se time dodatno unaprijedila kvaliteta statističkih podataka. O provedenoj reviziji potrebno je informirati korisnike kako bi se time povećalo povjerenje u službenu statistiku.

Predmetom revizije mogu biti serije podataka unutar pojedinih statističkih područja, a njome mogu biti obuhvaćena i cijela statistička područja. Zbog međuovisnosti različitih statističkih područja potrebno je uzeti u obzir i utjecaj revizija jednoga statističkog područja na ostala te procijeniti je li revizija nužna i u drugim statističkim područjima.

Svrha statistike jest pružanje kvalitetnih i pravodobnih informacija korisnicima statističkih podataka. Budući da nove informacije kontinuirano postaju dostupne, pri određivanju revizijske politike pojedinih statističkih područja potrebno je voditi brigu o tome da se novi statistički podaci stavljaju na raspolaganje korisnicima u najkraćem roku, ali i o tome da prevelik broj revizija ne otežava razumijevanje podataka i komunikaciju s javnošću. Stoga je potrebno razmotriti utjecaj promjena te odabrati optimalan način i trenutak diseminacije revidiranih podataka.

Pravodobnost i vremenska određenost te točnost i pouzdanost načela su službene statistike koja treba posebno izdvojiti u kontekstu kvalitete statističkih podataka.

Revizije su jedan od načina kojima se nastoje zadovoljiti potrebe korisnika za ažurnim i kvalitetnim podacima. Nadalje, načelo dostupnosti i jasnoće upućuje na potrebu predstavljanja statističkih podataka u obliku koji omogućuje ispravno tumačenje i smislene usporedbe podataka te je stoga osobito važno pružiti korisnicima sve potrebne informacije u vezi sa svrhom, uzrokom/uzrocima i postupcima revidiranja podataka, razdobljima na koja se revizije podataka odnose te rezultatima revizije, ovisno o naravi i vrsti revizije.

5. VRSTE REVIZIJA

Državni zavod za statistiku razlikuje sljedeće vrste revizija.

5.1. Planirane revizije podataka

➤ Redovite revizije

Uobičajeni proces proizvodnje određenih statistika podrazumijeva i redovito revidiranje objavljenih statističkih podataka.

Vodeći se načelom pravodobnosti i vremenske određenosti, u pojedinim je slučajevima, radi stavljanja statističkih podataka na raspolaganje korisnicima u što kraćem roku, potrebno izračunati i objaviti statističke podatke prije nego što je dostupan potpuni skup podataka i informacija potrebnih za konačni izračun. Bez obzira na to je li riječ o potpuno novim ulaznim podacima, redovitim naknadnim promjenama prethodno dostavljenih podataka ili o tome da je potrebno provesti dodatne analize, objavljene statističke podatke nužno je revidirati te pri tome u izračun uključiti dodatne/nove podatke i rezultate analiza.

Podaci se revidiraju i pri usklađivanju serija istovrsnih podataka s različitim periodikom objavljivanja (npr. mjesečnih ili tromjesečnih podataka prema godišnjima).

Također, produljivanje izvorne serije podataka dodavanjem novih mjesečnih ili tromjesečnih podataka može zbog obilježja primijenjene metode sezone i kalendarske prilagodbe¹ prouzročiti naknadne promjene sezonski i kalendarski prilagođenih serija te trend-ciklusa za prethodna razdoblja, pa i onda kada se podaci izvornih serija iz prethodnih razdoblja nisu mijenjali. Postupak sezone i kalendarske prilagodbe podataka opisan je u izvješćima o kvaliteti pojedinih statističkih područja.

Pri diseminaciji podataka mora biti jasno naznačeno koje su serije podataka podložne redovitim revizijama.

➤ **Velike revizije**

Velike revizije podrazumijevaju znatne promjene u podacima zbog promjena klasifikacija, definicija, metodologija, promjene baznog razdoblja, razvoja novih izvora i metoda ili dostupnosti novih statističkih podataka, primjerice, podataka popisa stanovništva.

Velike revizije provode se u većim vremenskim razmacima. Najavljuju se unaprijed kako bi se korisnici upoznali s rokovima objavljivanja, razlozima njihova provođenja te, ako je moguće, o njihovu mogućem utjecaju na najvažnije pokazatelje.

Velikim revizijama osiguravaju se preračunom dulje serije podataka, u mjeri u kojoj je to moguće, kako bi se minimizirali negativni učinci prekida u serijama podataka. Nakon objavljivanja revidiranih podataka moguće je diseminirati i analizu učinka promjena na podacima.

5.2. Neplanirane revizije podataka

Neplanirane revizije prouzročene su događajima koje nije bilo moguće predvidjeti i na koje nije bilo moguće unaprijed utjecati, kao što su, primjerice, znatne nepredviđene naknadne promjene u izvorima podataka zbog revizija/izmjena podataka i sl. ili naknadno utvrđenih pogrešaka izvještajnih jedinica u prethodno dostavljenim podacima.

¹ ESS smjernice o desezoniranju, Zagreb 2011. https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/Other/ESS_smjernice.pdf

U pravilu se podaci takvih revizija diseminiraju u najkraćem mogućem roku. Iznimno, ako izmjene u podacima nisu većeg opsega, dopušteno je diseminirati izmjene u sklopu sljedeće redovite revizije ili druge objave istovrsnih podataka, uz napomenu da je riječ o revidiranim podacima. U svakom slučaju potrebno je obrazložiti razloge zbog kojih je provedeno revidiranje podataka.

6. REVIZIJSKA POLITIKA POJEDINIH STATISTIČKIH PODRUČJA

Za pojedina statistička područja revizijska politika opisana je u odgovarajućim izvještajima o kvaliteti statističkih istraživanja. Revizijske politike pojedinih statističkih područja temelje se na Općoj revizijskoj politici Državnog zavoda za statistiku i moraju biti u skladu s njezinim osnovnim načelima.

7. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Kako bi se osiguralo povjerenje u službenu statistiku, revizije podataka, kad god je to moguće, moraju se pravodobno najaviti i prezentirati korisnicima na transparentan način. Stoga se velike revizije podataka unaprijed predstavljaju na korisničkim vijećima za određena statistička područja te na sjednicama Statističkog savjeta Republike Hrvatske i Odbora za sustav službene statistike Republike Hrvatske. O revizijama podataka pojedinih statističkih područja korisnici se obavještavaju na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku, u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka. Objavljivanje revidiranih podataka najavljuje se najkasnije tri radna dana prije dana objavljivanja.

Kako bi se osiguralo zadovoljstvo korisnika, potrebno je statističke podatke predstavljati i objavljivati na jasan i razumljiv način te korisnike pravodobno i detaljno upoznati s revizijom podataka. Ovisno o vrsti revizije, primjenjuje se odgovarajuća komunikacijska strategija.